

Megérkezett a nyolcadik szankciós csomag

Fókuszban a szolgáltató szektor

Az idén február 24-én, Oroszország által Ukrajna ellen kirobbantott sajnálatos háború nem "csupán" humanitárius, hanem energetikai és gazdasági katasztrófát okozott és okoz jelenleg is. A vállalatoknak meg kellett tanulniuk együtt élni a fentiek és az agresszor megállítását, gazdasági ellehetetlenítését célzó szankciók negatív hatásaival. A komplex és a háború kezdete óta folyamatosan és dinamikusan változó szankciós keretrendszer értelmezése és precíz alkalmazása jelentős nehézségeket okoz a piacon, legyen szó kereskedelem-finanszírozásról, vagy akár egy egyszerű számlanyitásról.

Az eddig bevezetett szankciók számos olyan elemet tartalmaztak, amit korábban elképzelhetetlennek tartottunk. Ki gondolta volna például, hogy Oroszországot - a vele össze nem hasonlítható gazdasági potenciállal bíró Iránhoz hasonlóan – elzárják a SWIFT-hez való hozzáféréstől? Vagy azt, hogy orosz állampolgárok bankszámláin a pénzintézetek néhány kivételtől eltekintve legfeljebb 100.000 EUR tárolhatnak?

Hiszen az első szankciós csomagok jellegüket tekintve nagyon hasonlítottak a korábban a Krím annektálása miatt kivetett korlátozó intézkedésekre: a Kremlhez köthető személyek vagyonbefagyasztását és szabad mozgásának megakadályozását, a kettős felhasználású (polgári és katonai) termékek és technológiák kereskedelmének tilalmát célozták, de még a legkevésbé sem hasonlítottak az USA néhány, világviszonylatban kevésbé jelentősnek mondható gazdasággal (pl.: Szíria, Szudán stb.) szemben alkalmazott átfogó szankciós rezsimhez.

Persze a 2022. március 2-án elfogadott harmadik szankciós csomag már előre vetítette a jövőt, ekkor zárták ki a SWIFT rendszerből a Bank Otkritiet, a Novikombankot, a Promsvyazbankot, a Rossiya Bankot, a Sovcombankot, a Vnesheconombankot (VEB) és a VTB Bankot, illetve ekkor tiltották meg az euro bankjegyek eladását, szállítását, átadását vagy exportálását Oroszországba, valamint bármely oroszországi természetes vagy jogi személy vagy szervezet részére. És ezen intézkedéseket követte még négy további csomag, egészen az elmúlt hetekig...

A legújabb fejlemények:

2022. október 6-án ugyanis az Európai Unió Tanácsa elfogadta a nyolcadik szankciós csomagot Oroszországgal szemben, amely további korlátozások bevezetését eredményezi.

Az új korlátozások alapján még kiemeltebb figyelmet kap a szolgáltató szektor és annak keretek közé szorítása. Így többek között – akár közvetlenül, akár közvetve – tilos Oroszország Kormányának vagy orosz természetes és jogi személyeknek építészeti és mérnöki, jogi tanácsadási és informatikai tanácsadási szolgáltatásokat nyújtani.

Emellett tovább bővült a szankciókkal érintett termékek, valamint személyek és vállalatok köre, melyből eredően a hatósági ellenőrzések is egyre fokozottabbak bármely olyan ügyletnél, amelyben orosz természetes vagy jogi személyek érintettek.

Bővítették továbbá a beutazási tilalommal és vagyonbefagyasztással sújtott személyek körét, és lehetővé tették a szankciókat azokkal szemben is, akik megkerülik a szankciókat. Az uniós állampolgároknak tilos lesz ezután orosz állami vállalatok vezető testületeiben szerepet vállalniuk és a kettős felhasználású termékek teljes és átfogó jellegű kiviteli tilalmát is elrendelték.

Fentiekén túl – és sok tekintetben talán ez a legmarkánsabb intézkedés - ársapkát határoztak meg azokra az olajszállítmányokra, amelyek Oroszországból indulnak és valamely uniós vagy G7-országhoz tartozó szállítmányozó vállalat juttatja el egy harmadik országba (tehát nem az EU-ba), valamint valamely nyugati biztosítótársaság biztosítja az árut. Az Európai Unió ettől az intézkedéstől az orosz bevételek jelentős csökkentését reméli.

Mire kell figyelniünk és hogyan kerülhetjük el a szankció sértést?

A nyolcadik szankciós csomag kihathat a már folyamatban lévő projektekre is. Az ügyletek előkészítése, tervezése és végrehajtása során egyaránt körültekintően szükséges eljárni. A hatóságok a szankciókkal érintett fogalmakat a lehető legkiterjesztőbben értelmezik, ezért az intézkedések megtétele mind előzetesen, mind a már zajló tranzakcióknál egyaránt elengedhetetlen. Továbbra is javasolt a potenciálisan érintett termékek, ügyletek és üzleti partnerek felülvizsgálata az ügyletek lebonyolítása előtt, de akár még azok lebonyolítása során is.

De a legfontosabb továbbra is a megfelelő létszámú és megfelelő felkészültséggel rendelkező szakemberekből álló compliance terület működtetése, akik folyamatosan nyomon követik a szankciós keretrendszert (Know Your Sanctions-elv). Pénzintézetek esetében szükséges továbbá a megfelelően paraméterezett szankciós szűrőrendszer működtetése, amely real time állítja meg a gyanús tranzakciókat.

Emellett természetesen kiemelten javasolt a tranzakciók bejelentése az illetékes hatóságoknak, valamint az ezen hatóságokkal (NAV, MEKH) történő folyamatos egyeztetés, együttműködés. A szankció sértés ugyanis nem csak reputációs károkat, hanem nagyon jelentős pénzügyi bírságokat eredményez. Emlékezzünk csak a BNP Paribas 8,9 milliárd dolláros büntetésére, amit az Iránnal, Szíriával és Szudánnal szemben alkalmazott szankciók megsértése miatt vetettek ki rá 2014-ben.